

Saatana Twitterissä (nyk. X)

Parodiatili Satan@s8nstanin rakentama ristiriitainen saatana-narratiivi

RIINA-JULIA SOLMAN

TIIVISTELMÄ Artikkelissa analysoidaan Twitterissä (nyk. X) parodiatilinä toimivan Satan@s8nstanin rakentamaa narratiivia Saatanasta. Twitteriä tarkastellaan paikkana, jossa fiktiota tuotetaan sarjallisessa muodossa mikronarratiivien kautta. Aineistona käytetään Satan@s8nstanin maaliskuusta 2020 kesäkuuhun 2021 lähettämiä twiittejä, joita on noin 1200. Satan@s8nstan hyödyntää erilaisia kristinuskon historiassa esiintyneitä kertomuksia Saatanasta ja rakentaa niitä hyödyntäen saatana-hahmolle ristiriitaisia rooleja. Satan@s8nstan tuottaa huumoria ja toimii pirstaleisessa Twitter-ympäristössä, minkä seurauksena saatana-narratiivi ei muodosta eheää kokonaisuutta. Satan@s8nstan käyttää vuorotellen lukijaa lähentäviä ja etäännyttäviä narratiivisia keinoja. Twitterin mikronarratiivinen tarinankerronta ei vaadi tiivistämään ja yksinkertaistamaan monimutkaista saatana-narratiivia eheäksi kokonaisuudeksi, minkä seurauksena Satan@s8nstanin rakentama ristiriitainen narratiivi Saatanasta tekee oikeutta kristinuskon saatana-hahmon historiallisesti monimutkaiselle perinnölle.

ASIASANAT Saatana, narratiivi, parodiatili, Twitter, X.

JOHDANTO

Kristinuskon kontekstissa pahuuden on usein ajateltu henkilöityneen yhteen hahmoon, jolle on annettu erilaisia nimiä kuten paholainen tai Saatana. Perinteisesti kristinuskon piirissä on uskottu, että paholainen tai Saatana on todella olemassa. Saatanan yhteisöllinen merkitys, esimerkiksi yhteisesti jaettuna asioiden selittäjänä, on ajan kuluessa vähentynyt länsimaisissa yhteiskunnissa.¹ Sen sijaan taiteessa tai populaarikulttuurin ja viihteen kuvastoissa Saatana on edelleen runsaasti käytetty hahmo, jonka kautta käsitellään pahuutta.

Uudenlaisten kommunikaatioteknologioiden myötä moderni yhteiskunta on muuttunut nopeasti. Digitalisoitumisen seurauksena sosiaaliselle vuorovaikutukselle on auennut uudenlaisia tiloja, kuten sosiaalisen median alustoja. Sosiaalisen kanssakäymisen siirtyessä näihin uusiin vuorovaikutuksellisiin tiloihin mukana kulkeutuu ihmiselämän erilaiset osa-alueet, kuten uskonnolliset teemat ja esimerkiksi klassiset kysymykset hyvästä ja pahasta.

Aiemmassa sosiaalisen median tutkimuksessa on noussut esiin myös Saatanan liittyviä aiheita.² Twitterin, erään tunnetuimman sosiaalisen median alustan, yksi näkyvimmistä uskonnollisista ilmiöistä ovat erilaisille uskonnollisille hahmoille perustetut parodiatilit, joita on toistaiseksi tutkittu melko vähän. Parodiatilitutkimuksessa pahuutta ja sitä edustavia hahmoja on kuitenkin tarkasteltu jonkin verran, kuten Harry Potterista tuttua pahaa velho Lordi Voldemortia, the Dark Lord@Lord_Voldemort.³ Tutkimuksen kohteena on ollut myös Covid 19-pandemian aikana perustettu espanjankielinen covid-virukselle omistettu tili Coronavirus@CoronaVid19. Analyysissään tutkijat ovat kiinnittäneet erityisesti huomiota parodiatilin narratiivin ja seuraajien välisen vuorovaikutuksen kehittymiseen pandemian edetessä.⁴

Tässä artikkelissa käsittelen Twitterissä Saatanana esiintyvää parodiatiliä Satan@s8nstan. Tarkastelen erityisesti sitä, millaista kertomusta Saatanasta Satan@s8nstan rankentaa twiittien kautta. En ole kiinnostunut Satan@s8nstanin rakentamasta saatananarratiivista ainoastaan

digikulttuurin tuotteena sinänsä, vaan myös suhteessa siihen uskonnolliseen perintöön, josta Saatanan hahmo on alun perin syntynyt.

Twitter, nykyisin tunnettu nimellä X⁵, on suosittu mikroblogialusta.⁶ Sinne on mahdollista kirjoittaa kerrallaan 140 merkin viestejä eli twiittejä, jotka tallentuvat kronologiseen järjestykseen. Hajanaisten ja yksittäisten twiittien hakemista ja kokoamista yhteen helpottavat erilaiset hakutoiminnot, esimerkiksi aihetunnistimien eli hashtagien käyttö.⁷ Lyhyiden viestien ja hakuominaisuuksien vuoksi alustalla tapahtuva viestintä ja tarinallisuus on hyvin pirstoutunut ja se muistuttaa muodoltaan tietokantaa. Twitter-viestintää voidaan kutsua haettavaksi puheeksi (searchable talk).⁸ Twitter-viestinnän voi nähdä olevan osa suurempaa muutosta, jossa aiemmin vallalla ollut kulttuurinen tapa jäsentää asioita eheiden narratiivien kautta vähentyy ja digitaalisten mahdollisuuksien kehittyessä tietokantamaisten tapojen käyttäminen lisääntyy.⁹

1 Russell 2016, 167.

2 Verschoor-Kirss 2012; Holmberg, Bastu-backa & Thelwall 2016; Taber & Whittaker 2020.

3 Highfield 2016.

4 Roig & Martorell 2021.

5 Twitter ryhtyi heinäkuussa 2023 muuttamaan brändiään ja otti uudeksi nimekseen X. Koska tässä artikkelissa käytetty aineisto on tuotettu sosiaalisen median alustan toimiessa vielä Twitter-nimellä, käytetään artikkelissa alustasta nimeä Twitter sekä puhutaan siellä lähetetyistä viesteistä twiitteinä ja twiittien perään liitettyistä vastausviesteistä kommentteina.

6 Mikroblogit ovat sosiaalisen median alustoja, joilla lähetetään lyhyitä alle 200 merkin viestejä. Facebookiin verrattuna ne ovat sosiaalisen verkostoitumisen kannalta kevyempiä. Toisaalta mikroblogit ovat lyhyiden viestensä vuoksi blogialustoja nopeampia ja yhteisöllisempiä. Ks. lisää esim. Murthy 2018, 24–28.

7 Zappavigna 2012, 191.

8 Zappavigna 2012, 805; 2011, 789.

9 Manovich 2001, 218–220.

Tietokantamaisuudestaan huolimatta Twitteristä löytyy myös narratiivisuutta eli kertomuksellisia rakenteita. Alustan narratiivisuudelle ominaista on siellä esiintyvien narratiivien keskeneräisyys valmiiksi hiottujen ja eheidän narratiivien sijaan. Alustan käyttäjiltä vaaditaan aktiivista ja jatkuvaa tulkintaa, kun hajanaisista katkelmista on koottava ymmärrettävämpi kokonaisuus.¹⁰ Twitterin narratiivisuus muodostuu usein sarjamaiseksi. Sarjamaisen fiktion tuottaminen on yleinen ilmiö niin populaarikulttuurissa kuin kirjallisuudessaakin, ja erilaiset sarjat, kuten Star Wars -elokuvat, ovat olleet menestyksekkäitä. Twitterissä sarjamaisuus on viety äärimmilleen sarjan yksittäisten osien ollessa korkeintaan 140 merkkiä pitkiä. Tällaisessa ilmaisussa ei ole tilaa sitovalle täytekerronnalle, sillä jokaisen osan tulee olla ymmärrettävä itsenäisenä tuotoksena muusta narratiivista irrallaan.¹¹

Twitterissä fiktion uskottavuutta ja autenttisuutta lisätään luomalla illuusio tarinankerronnan reaalisaikaisuudesta. Tämä on mahdollista toteuttaa esimerkiksi tosielämän twiittauskäyttäytymistä jäljittelevällä epäsäännöllisellä twiittausrytmillä sekä tarttumalla ajankohtaisiin tapahtumiin tarinankerronnan aikana. Twitterille tyypillisesti jokaisen sarjanosan eli twiitin kanssa on mahdollista olla vuorovaikutuksessa. Siten vuorovaikuttaminen, eli rinnakkainen osallistuminen, on myös oleellinen osa Twitterin narratiivisuutta, joskin suurin osa tarinan seuraajista tyytyykin passiivisesti seuraamaan tarinan etenemistä. Rinnakkaisella osallistumisella voi olla tarinaa laajentavia ominaisuuksia, mutta sillä ei välttämättä ole vaikutusta tarinan suuriin linjoihin. Vuorovaikuttamisen taustalla voi piillä taloudellisia vaikuttimia, joita on myös syytä pohtia osana vuorovaikuttamista.¹²

Twitterissä esiintyvät parodiatilit (parody account) tai huijaus-mikroblogit (spoof microblog) ovat erityinen Twitter-tilien genre, jossa tilit esiintyvät yleensä joinakin yleisesti tunnettuina hahmoina tuottaen samalla viihteellistä ja humoristista sisältöä. Vastaavia tilejä esiintyy myös muilla sosiaalisen median alustoilla kuten Facebookissa ja Instagramissa. Ne voidaan lukea

osaksi ilmiötä, jossa sosiaalisen median alustojen tarjoamia toimintoja ja mahdollisuuksia ryhdytään käyttämään innovatiivisilla ja yllättävillä tavoilla. Parodian käsitteellä ei näiden tilien yhteydessä viitata niinkään niiden esittämän huumorin laatuun, vaan ennemminkin siihen, että tilin ylläpitäjät eivät esiinny itsenään ja siihen, että yleensä tällaiset tilit päätyvät tekemään viihdettä huumorin kautta. Parodiatilistä riippuen huumorin laatu voi olla parodista, satiirista tai jotain muuta. Tämän lisäksi tilit voivat toimia esimerkiksi kanavana ilmaista poliittisia mielipiteitä yhteiskunnallisessa tilanteessa, jossa niiden ilmaiseminen ei välttämättä muuten olisi mahdollista.¹³ Koska parodiatilien postaukset eivät ole niitä esittävän hahmon oikeita ja aitoja twiittejä, on parodiatilien tuottama sisältö luettavissa Twitterissä tuotetun fiktion piiriin. Narratiivin rakentamiseen vaikuttavat oleellisesti asiayhteys ja genre, jossa narratiivia tuotetaan. Omassa aineistossani kontekstin tuottavat sosiaalisen median alusta Twitter sekä parodiatili Twitter-tilin lajityyppinä. Analyysissäni kiinnitän huomioita saatana-hahmon rakentamiseen ottamalla huomioon Twitter-alustan ja siellä tuotetun fiktion usein toistuvat piirteet. Narratiivitutkimukselle tyypillisesti arvioin myös aineistosta esiin nousevia temaattisia aiheita eli erilaisia motiiveja, jotka omassa työssäni liittyvät Saatanaan ja hänestä eri näkökulmista kerrotuihin narratiiveihin. Samalla käsittelen eri saatana-narratiivien suhdetta Saatanan saamiin rooleihin kristinuskon piirissä sekä populaarikulttuurin tuottamiin saatana-kuviin. Pohdin myös sitä, kuinka Satan@s8nstanin moninaiset saatana-narratiivit heijastavat Twitterin pirstaloitunutta tarinankerrontaa.

Tutkimuksessa narratiiveista on eri yhteyksissä eroteltu erilaisia tasoja. Esimerkiksi Jean-François Lyotard puhuu postmodernia aikaa

10 Sadler 2018.

11 Andersen 2017.

12 Andersen 2017; Andersen & Linkis 2019.

13 Denisova 2017.

määritellessään yhteiskunnan tai kulttuurin ”suurista kertomuksista” tai metanarratiiveista.¹⁴ Uskonnontutkimuksessa puolestaan uskonnollisista kertomuksista on erotettu myyttisiä tasoja. Tästä on esimerkkinä Joseph Campbellin tekemä tutkimus.¹⁵ Toren Andersen taas kiinnittää huomiota Twitter-alustalle tyypilliseen tarinankerrontaa, jossa keskiössä ovat itsenäisesti toimivat twiitit, joista on mahdollista saada suurempia kokonaisuuksia liittämällä niitä toisiin twiitteihin.¹⁶

Käytän aineistoni analysoinnin tukena erilaisia narratiivin tasoja, joita olen tuonut yhteen tavoittaakseni aineistossa havaitsemiani asioita. Erotan toisistaan mikronarratiivin, narratiivin, metanarratiivin ja myyttiset narratiivit. Mikronarratiivilla viittaa yksittäisen twiitin tasolla muodostettuun narratiiviin, jonka Twitter-ympäristössä tulee olla ymmärrettävä yksinään ilman muiden twiittien apua, mutta yhdistettäessä muiden twiittien kanssa se voi olla osa suurempaa teemaa tai motiivia.¹⁷ Näitä mikronarratiivien yhdessä muodostamia suurempia kokonaisuuksia kutsun narratiiveiksi. Erilaiset narratiivit yhdessä muodostavat kokonaisuuden, josta käytän nimeä metanarratiivi. Erilaisista narratiiveista erotan vielä tietyn teeman eli myytit, joihin viittaa myyttisen tason narratiiveina. Joseph Campbellin mukaan myyteillä on eri tehtäviä. Eräs keskeisistä myytin tehtävistä on metafyyssisen tason ilmentäminen. Esimerkiksi luomismyytit antavat vastauksia sellaisiin kysymyksiin kuin miksi ja miten maailma on syntynyt, miksi se on juuri sellainen kuin on ja mitä sille mahdollisesti tulee tapahtumaan tulevaisuudessa.¹⁸

Esittelen seuraavaksi analyysissa käyttämäni aineiston, jonka jälkeen käyn läpi saatana-hahmon saamia erilaisia rooleja kristinuskon perinteessä. Sen jälkeen esittelen analyysiluvuissa saatana-hahmon rakentumisen vaiheita Twitter-alustalla ja tutkin erilaisia saatana-hahmon narratiivikokonaisuuksia, kuten kosminen perhekräisi, Saatana ihmisten ohjaajana, pahana poikana ja antisankarina. Lopuksi esitän yhteenvedon ja johtopäätökset.

AINEISTO JA SEN TAUSTA

Twitteristä löytyy monenlaisille uskonnollisille hahmoille, kuten kristinuskon ja islamin merkkihenkilöille, uskonnollisille toimijoille ja jumalille sekä antiikin jumaluuksille perustettuja parodiatilejä. Tarkastelemanani Satan@s8nstan on yksi Saatanana esiintyvistä parodiatileistä ja hänellä on noin 334 000 seuraajaa. Vertailun vuoksi jumalaa esittävällä tilillä God@TheTweetOfGod on 6,2 miljoonaa seuraajaa, Jeesusta esittävältä tilillä JesusChrist@jesus 870 000 seuraajaa ja eräällä toisella saatanaa esittävällä tilillä Satan@SatannOfficiel 110 000 seuraajaa. God@TheTweetOfGod-tilin monia uskonnollisia parodiatilejä huomattavasti suurempi seuraajamäärä voi osittain selittyä sillä, että tilin takana toimii tunnetusti amerikkalainen koomikko David Javerbaum, joka alun perin perusti tilin markkinoidakseen kirjaansa *The Last Testament: A Memoir by God*.

Artikkelini aineisto koostuu Twitter-käyttäjä Satan@s8nstanin postaamista twiiteistä. Aineisto on kerätty Twitteristä laskennallisin menetelmin¹⁹ TwitterAPI:n kautta. Kyseessä on akateemisten tutkijoiden käyttöön tarjottu ohjelmointirajapinta, jonka avulla on mahdollista tarkastella ja kerätä Twitter-aineistoja.²⁰ Kaikki sosiaalisen median alustat eivät tarjoa tutki-

14 Lyotard 1979.

15 Campbell 1970.

16 Andersen 2017.

17 Andersen 2017.

18 Doty 2000, 141; Campbell 1970, 138–141.

19 Laskennalliset menetelmät ovat määrällisiä menetelmiä, joissa tarkoituksena on kerätä erittäin suuria aineistoja, kuten miljoonia twiittejä. Siksi aineiston keräämiseen, käsittelyyn ja analysointiin käytetään laskennallisuutta, mitä toteutetaan ohjelmoinnin sekä erilaisten ohjelmien ja rajapintojen avulla. Kiitän Jukka Huhtamäkeä avusta tämän artikkelin laskennallisen aineiston keräämisessä.

20 Ks. lisää Huhtamäki & Harju 2022.

joille vastaavia mahdollisuuksia.²¹ Aineistoni on kerätty Hybrid Terrorizing (HYTE) –tutkimushankkeessa, jolla on ollut Twitterin lupa kerätä TwitterAPI:n kautta aineistoa tutkimuskäyttöön. Satan@s8nstanin tilin ylläpitäjät esiintyvät aineistossani anonymisti nimimerkkiensä kautta, joten aineistoa käsiteltäessä heidän yksityisyytensä pysyy suojattuna.

Aineisto haettiin TwitterAPI:sta Twarck2-ohjelmalla, joka tarjoaa työkalun TwitterAPI-rajapinnan käyttöön.²² Twarck2-ohjelmassa tehtiin haku käyttäjätunnuksen mukaan eli ”Satan@s8nstan”, jolloin tuloksesi saatiin kaikki Twitterissä hakuhetkellä olleet käyttäjätunnuksen postaamat twiitit. Mukana aineistossa ei siten ole sellaisia twiittejä, jotka on mahdollisesti poistettu ennen keräyspäivää joko Satan@s8nstan tai mahdollisesti Twitterin toimesta. Samoin haku sisältää ainoastaan Satan@s8nstanin itse lähettämiä twiittejä tai kommentteja, ei esimerkiksi hänen twiiteihinsä tulleita muiden käyttäjien kommentteja. Keräyksen tuloksena oli noin 2500 twiittiä maaliskuun 2020 alusta kesäkuun 2021 alkuun asti. Tästä eteenpäin aineiston käsittely ja analysointi tapahtuivat laadullisin menetelmin. Pääasiallisen analyysin kohteena ovat olleet Satan@s8nstanin itsenäiset twiitit, joita on noin puolet kerätystä aineistosta eli noin 1200 twiittiä.

Satan@s8nstanin (myöhemmin @s8nstan) Twitter-tili perustettiin maaliskuussa 2020. Paria kuukautta aiemmin Twitter oli lopettanut tunnetuksi tulleen käyttäjätilin Satan@s8n (myöhemmin @s8n), joka oli tuolloin tunnettu Saatanaa esittävä parodiatili Twitterissä. @s8n:n tili oli perustettu jo vuonna 2008, mutta suuremmaksi ilmiöksi tili muodostui vasta vuonna 2015, ja sen suosio jatkui aina vuoteen 2020 asti, jolloin käyttäjätili poistettiin. Lehtitietojen ja internet-lähteiden mukaan suosituimpien vuosiansa aikana @s8n:n tilin takana vaikutti tuolloin parikymppinen työläistäustainen brittinuorukainen Michael,²³ joka kertomansa mukaan oli saanut @s8n:n tilin käyttöönsä sen alun perin perustaneelta tutultaan kesällä 2015. Michael ryhtyi twiittaamaan parodiatilillä uudenaikaisella otteella, ikään kuin paholainen itse

twiittailisi maan päällä ihmisten keskuudessa. Twiitit saivat nopeasti huomiota. Kiinnostusta ja tunnettuutta herättivät erityisesti @s8n:n twiitit Donald Trumpille, joka aloitteli syksyllä 2015 ensimmäistä presidentinvaalikampanjaansa:²⁴

”I miss you son @realDonaldTrump”
(Satan@s8n 18.8.2015)²⁵

@s8n:nista syntyi ilmiö nettimaailmassa ja se oli suosittu erityisesti e-urheilupiireissä.²⁶ Parodiatili vaikutti myös muilla alustoilla kuten Instagramissa ja Discordissa. Vuonna 2017 tilistä sekä sen ylläpitäjästä tehtiin juttuja muun muassa sanomalehtiin ja vuosien 2019 ja 2020 vaihteessa parodiatili keräsi internet-lähteiden mukaan ainakin 2,2 miljoonaa seuraajaa.²⁷ Alkuvuodesta 2020 @s8n:nista tuli Roguen, erään suuren e-urheilutapahtuman, virallinen twiittaaja, mutta pian tämän jälkeen Twitter sulki parodiatilin.²⁸ Varmaa tietoa tilin lopettamisen syistä ei ole, mutta todennäköisesti se liittyi Roguen virallisen twiittaajana toimimiseen, mikä mahdollisesti rikkoi Twitterin käyttöehtoja.²⁹

Maaliskuun alussa 2020 @s8nstan avasi tilinsä ja ensimmäisessä postauksessaan hän julistautui ainoaksi viralliseksi @s8n:n työn jatkajaksi (Satan@s8nstan 2.3.2020). @s8nstanin tilin perustamiseen johti alkuperäisen @s8n:n tilin poistamisen jälkeen ilmestyneet valetilit, jotka @s8nstanin perustajien mukaan hyö-

21 Tähän on vaikuttanut vuoden 2018 Cambridge Analyticaan ja Facebookiin liittyvä kohu ks. esim. Bruns 2019.

22 Ks. lisää Huhtamäki & Harju 2022.

23 Michael esiintyy julkisuudessa vain etunimellään (Oremus 2019; Alfonso III 2017).

24 Alfonso III 2017; Oremus 2019.

25 Alfonso III 2017.

26 Pramod 2020.

27 Alfonso III 2017; The Indian Express 2017; Satan’ Has 2M Twitter Followers And Some Of His Advice Is Actually Good! s.a.; Amos 2020.

28 Ousley 2020; Amos 2020.

29 Pramod 2020.

dynsivät ilman lupaa alkuperäisen @s8nin hahmoa sekä tämän vuosien aikana luomaa sisältöä. @s8nstanin tilin perustajiksi ilmoitettiin neljän muun Twitterissä toimineen parodiatilin ylläpitäjät @TweetOfSpirit_, God@angels_pimp, Poseidon@ActualPoseidon ja MotherEarthComics@Gaija_Comics. Perustajat toivoivat uuden virallisen tilin myötä @s8nin perinnön elävän oikeutetulla tavalla eli alkuperäisen @s8nin suostumuksella ja luvalla, jonka he sanoivat ennen tilin perustamista hankkineensa. Perustajat halusivat osoittaa tukeaan alkuperäisen @s8nin toiminnalle muilla sosiaalisen median alustoilla ohjaamalla @s8nin seuraajia tämän tileille esimerkiksi Instagramiin ja Discordiin (Satan@s8nstan 9.3.2020).

Artikkelin kirjoittamisen aikana on tapahtunut uudenlaisia mielenkiintoisia käännteitä. Ensinnäkin näyttää siltä, että alkuvuoden 2020 tapahtumien myötä @s8nista on pyritty tekemään sosiaalisen median mahdollisuuksia hyödyntävä tavaramerkki S8N, joka ei ole riippuvainen yhdestä henkilöstä. Erilaisille alustoille voivat tuottaa sisältöä S8Nin nimissä eri henkilöt, ja sisältöjä jaetaan yhteisesti brändin eri kanavilla. Esimerkiksi syksyllä 2022 S8Nin nimissä on aloittanut TikTok-tili. Alkuperäisen @s8nin ylläpitämä Instagram-tili jakaa pääasiallisesti tämän TikTok-tilin tuottamia videoita. Ennen alkuvuotta 2020 sisältö koostui pitkälti alkuperäisen @s8nin Twitter-päivityksistä.

Toinen käänne mahdollistui Elon Muskin ostettua Twitter-alustan syksyllä 2022. Twitterin ylläpitämisessä tapahtui tällöin muutoksia, muun muassa monia Twitterin aiemmin sulkevia tilejä on palautettu takaisin alustalle. Näin kävi myös alkuperäiselle @s8nille ja nyt kaikki vanhemmat twiititkin ovat jälleen saatavilla Twitterissä. Toistaiseksi myös @s8nstan on ilmoittanut jatkavansa tilinsä ylläpitämistä, vaikka samalla iloitseekin alkuperäisen @s8n paluusta alustalle. @s8nstan on myös ilmaissut jotakin uutta olevan suunnitteilla ja kannustanut pysymään kanavallaan (Satan@s8nstan 20.12.2022). Vaikka @s8nstanin tilin syntyminen liittyy keskeisesti aiemmin toimineeseen @s8nin tiliin, keskityn analyysissäni tarkaste-

lemaan @s8nstanin tiliä omana kokonaisuutenaan. Pääkysymyksenä on, miten tämä parodia-tili taustastaan huolimatta rakentaa itsenäisesti omaa saatana-narratiiviaan.

SAATANAHAHMON MONINAISET ROOLIT KRISTINUSKON PERINTEESSÄ

Saatana on yksi nimistä, joita on länsimaisessa kulttuuripiirissä annettu pahuutta edustavalle hahmole. Saatana tulee hepreankielisestä sanasta *šāṭān*, joka tarkoittaa vastustajaa. Saatana-hahmon alkuperä on jäljitettävissä Raamattuun. Niin Vanhasta kuin Uudestakin testamentista on löydettävissä elementtejä, joista Saatana pahuuden henkilöitymänä on saanut innoituksensa. Näiden elementtien yhdistäminen kokonaiseksi yhdeksi pahuuden persoonalliseksi edustajaksi on kuitenkin vaatinut aikojen kuluessa tulkintaa.³⁰

Vanhan testamentin teksteissä erilaiset saatanahahmot toimivat Jumalan vallan alla, hänen lähettämänään ihmisten testaajana (Job) tai syyttäjänä (Sak. 3).³¹ Uuden testamentin kirjoituksissa Saatana on ennen kaikkea pahojen joukkojen johtohahmo, Jumalan vastustaja ja voima Jumalan ja pahuuden kosmisessa taistelussa.³² Kirkkoisien teologien pohdintojen myötä saatanahahmo yhdistettiin Jumalaa vastaan kapi-noineeseen langenneeseen enkeliin, Luciferiin.³³ Ulkoisen vihollisen lisäksi Saatana ymmärrettiin usein kaikkialla läsnä olevana pahuuteen houkuttelijana.³⁴ Tätä ajatusta heijastelivat kristillisten luostarien piirissä muotoutuneet käsitykset Saatanasta alati uhkaavana vaarallisena toimijana, joka oli aina valmiina johdattamaan kilvoittelijat harhapoluille.³⁵ Keskiajalle tul-

30 Kelly 2006; Laato 2013; Russell 2016; Wright 2017.

31 Kelly 2006, 31.

32 Farrar & Williams 2016; Kovacs 1995, 234.

33 Kelly 2006, 8, 193.

34 Wright 2017, 150–152; Smith 2004, 323–339.

35 Wright 2017, 147–148; Russell 2016, 90–92.

taessa Saatana sai keskeisen roolin helvetin hirviömäisenä hallitsijana. Saatanalla ajateltiin olevan myös ihmispalvelijoita, jotka osoittivat palvontaansa suoraan hänelle.³⁶ Kauhistuttavan ja armottoman hirviöhahmon rinnalla esiintyi myös surkukupaisia saatanahahmoja, jotka lopulta alistuivat Jumalan tahtoon.³⁷

Uudelle ajalle tultaessa, modernin ajattelun syntyminen, teollistumisen ja tieteen saavutusten myötä Saatanan ja helvetin merkitys esimerkiksi asioiden selittäjänä kristittyjen keskuudessa alkoi vähentyä, ja huomiota kiinnitettiin ennemminkin ihmisten pahuuteen maallisessa kontekstissa.³⁸ Toisaalta osalle kristityistä Saatanan merkitys säilyi ennallaan ja esimerkiksi monissa helluntailais-karismaattisissa liikkeissä Saatanaa pidetään yhä maailmaan ja ihmisiin vaikuttavana todellisena ja persoonallisena pahana.

Uskonnollisen merkityksen vähentyessä saatanahahmo jatkoi esiintymistään taiteessa, kuten kirjallisuudessa. Uuden ajan alun eri kertomukset tohtori Faustuksen tarinasta muodostavat uudenlaisen tulkinnan, joka kääntää katseen suurista myyttisistä hahmoista kohti vaikeuksissaan kamppailevaa ihmistä, tohtori Faustia. Jopa paholaisen itsensä hahmo osoittaa paikoin myötätuntoa häntä kohtaan.³⁹ Faustuksen lisäksi John Miltonin runoteos *Kadotettu paratiisi* avaa uudenlaisia ymmärättäviä näkökulmia saatanahahmoon ja tekee hänestä pelkän yksinkertaisen hirviömäisyyden sijaan monitasoisen ja älykkään olennon.⁴⁰

2000-luvulle tultaessa erilaiset narratiivit Saatanasta ovat lisääntyneet viihteen ja populaarikulttuurin myötä. Ne ovat luoneet omia ja osin toisiin populaarikulttuurin tuotteisiin verkotuneita tarinauniversumeita. Esimerkiksi Nail Gaimanin sarjakuvasarjassa *The Sandmanissa* kerrotaan tarina Luciferista, joka kertomuksen päätteeksi jättää tehtävänsä helvetissä. Tämän lopputuloksen tarjoaman kehyksen pohjalta on ilmestynyt uusia teoksia, jotka omista näkökulmistaan jatkavat tarinaa Luciferin helvetin jälkeisistä seikkailuista, kuten Mike Careyn sarjakuvasarja *Lucifer* ja amerikkalainen TV-sarja *Lucifer*.⁴¹

Länsimaisen kulttuurin saatanahahmolla on pitkä ja polveileva historia, jonka aikana hahmo on palvellut monenlaisia tarkoituksia. Tämän seurauksena saatanahahmoon sisältyy lähtökohtaisesti erilaisia rooleja ja teemoja, jotka muodostavat melko ristiriitaisen kokonaisuuden. Saatanahahmoa on muun muassa käytetty hyvän ja pahan asetelmassa edustamaan personoitunutta paha. Erilaiset jumalkäsitykset antavat ainakin teorian tasolla pahuudelle erilaisia asetelmia suhteessa hyvään. Puhtaan monoteistisessä asetelmassa pahuus on aina viime kädessä alisteista hyvyydelle, kun taas esimerkiksi tiukan dualistisessa asetelmassa pahuuden suhde hyvään olisi täysin tasavertainen. Nämä asetelmat synnyttävät erilaisia rooleja Saatanalle, mitkä voivat kuitenkin esiintyä käytännön tasolla rinnakkain näennäisestä ristiriitaisuudesta huolimatta. Myös yritettäessä löytää vastausta filosofiseen kysymykseen pahan ongelmasta Saatanan pahan edustajana saa yhä uudenlaisia selityksiä ja asemia niin suhteessa hyvään kuin suhteessa ihmiseen.⁴² Saatanan on myös viitattu jonkinlaisen kosmisen oikeudenmukaisuuden välineenä ja ajateltu, että Saatanan rankaisee väärintekijöitä viimeistään tuonpuoleisessa. Samoin Saatanalla on ollut rooli uskovaisten uskon ja hyveellisyyden testaajana, koettelijana ja syyttäjänä.⁴³ Saatanaa on käytetty selittämään ikäviä asioita, kuten tauteja ja luonnonilmiötä. Kaikki erilaiset roolit tuovat oman toisistaan poikkeavan näkökulman saatanahahmoon, joiden varaan voidaan rakentaa yhä uusia narratiiveja Saatanasta.

36 Russell 2016, 1163–1165; Cohn 2013.

37 Russell 2016, 111–112.

38 Marshall 2010; Russell 2016, 167.

39 Russell 2016, 177–180.

40 Faxneld 2017, 34; Butler 2006.

41 King 2010.

42 Russell 2016, 7–8, 19, 67, 73–81.

43 Kelly 2006, 8, 170.

@s8nstan hyödyntää useita saatana-hahmon saamia rooleja. Kosmisen perhekriisin narratiiveissa @s8nstan käyttää perinteessä vähän hyödynnettyä ajatusta Jumalasta Saatanan isänä. Ihmiskunnan ohjaajana toimimisen narratiiveissa korostuvat roolit ihmiskunnan syyttäjänä ja tuonpuoleisuuden rankaisijana. Pahan pojan narratiiveissa korostuvat Saatanan roolit palttavana olentona, viettelijänä sekä siveellisen elämän kapinoitsijana kun taas antisankaruuden narratiiveissa ovat keskeisiä voimattoman ja epäkapinallisen Saatanan roolit.

SAATANA-HAHMON RAKENTAMINEN TWITTER-ALUSTALLA

Fiktio muotona Twitterissä parodiatilit ovat pitkiä, jopa vuosia kestäviä projekteja, ja tilejä ylläpidetään yleensä päivittäisellä twiittaamisella. Aineistoni osoittaa, että myös @s8nstan twiittaa lähes päivittäin. Yleensä @s8nstan twiittaa päivässä vähintään yhden päätwiitin, joka sisältää vitsin. Tämän lisäksi hän useimpina päivinä toivottaa hyvää huomenta tai hyvää yötä, lähettää useamman päätwiitin ja vuorovaikuttaa muuttaman kommentin verran muiden käyttäjien kanssa. @s8nstanin postaustahti on epäsäännöllinen ja twiittejä lähetetään aamusta iltaan. Tämä luo illuusion tarinankerronnan reaaliaikaisuudesta. Reaaliaikaisuuden tuntua lisää myös erilaisten juhlapäivien, kuten aprillipäivän ja halloweenin muistaminen sekä erilaisten viihteellisesti merkittävien tapahtumien, kuten Super Bowlin huomioiminen twiiteissä.

@s8nstan twiittailee selvästi yhdysvaltalaisesta kontekstista käsin. Tähän viittaa esimerkiksi twiittien ajoittuminen yhdysvaltalaisiin aikavyöhykkeisiin sopiviksi. Samoin kaikki viittaukset ympäröivään yhteiskuntaan on tehty yhdysvaltalaisen kontekstin mukaisesti. Esimerkiksi urheilumaininnoissa esillä ovat ainoastaan amerikkalainen jalkapallo ja koripallo sekä erityisistä juhlapyhistä yhdysvaltalaiset juhlat, kuten halloween ja kiitospäivä. Harvat viittaukset politiikkaan liittyvät nekin yhdysvaltalaiseen politiikkaan.

Tämän lisäksi @s8nstan rakentama Saatana on selvästi sukupuolittunut mieheksi, mikä tulee

ilmi eri asiayhteyksissä. @s8nstan ei esimerkiksi paljoakaan leikittele saatana-hahmonsa sukupuolella ja leikitellessäänkin tekee sen hyvin mieslähtöisestä näkökulmasta, kuten esimerkiksi kuvaten Saatanan miehiä houkuttelevaksi seksikkääksi naiseksi. @s8nstan myös selittää Saatanan liittyvien narratiivien avulla miesyleisölleen naisten ”outoa” käyttäytymistä.

@s8nstan pyrkii myös vuorovaikutukseen ja kommentoiakin lähes joka päivä ainakin jollekin seuraajalleen. Eniten vuorovaikutusta tapahtuu kuitenkin toisten parodiatilien kanssa. Tässä vuorovaikutuksessa @s8nstanin takana olevien ylläpitäjien omat tilit korostuvat. @s8nstanin ympärille on myös syntynyt saatana-narratiiveja jatkavia tilejä, kuten Saatanan vaimon S8n’sMistress@Ms_s8n ja lemmikkikoiran Cerberus@s8nDog parodiatilit. Nämä tilit ja niiden tuomat lisänarratiivit eivät kuitenkaan ole juuri nousseet esiin @s8nstanin päätwiiteissä, jotka ovat analyysini pääkohteena.

@s8nstan lähettää myös twiittejä, jotka pyrkivät saamaan seuraajia osallistumaan. Twiiteissä esimerkiksi kysytään seuraajien kommentteja tilin kehittämisestä. Twiitit myös ohjaavat seuraajia S8Nin muille alustoille, kuten YouTubeen ja Minecraftiin. @s8nstan tekee myös jonkin verran kaupallisia yhteistöitä, joiden sisältönä on usein jonkinlaiset S8N fanituotteet ja niiden yhteydessä hän myös tarjoaa alennuskoodeja tuotteista seuraajilleen. @s8nstan järjestää myös arvontoja, joissa voi voittaa esimerkiksi Minecraft-peliin liittyviä hyödykkeitä, osallistuu muiden tekemiin kyselyihin ja jakaa retwiittaamalla muiden käyttäjien tekemiä twiittejä.

@s8nstan on hyvin perehtynyt internet-kulttuuriin. Twiiteissä esiintyy luontevasti hymiöitä ja slangilyhenteitä, kuten lol⁴⁴ ja smh⁴⁵ sekä viittauksia erilaisiin meemeihin. Digimaa- ilma on sujuvasti mukana saatana-narratiivin rakentamisesta ja Twitteristä rakentuukin kulminaatiopiste, josta käsin ”Saatanan” on

44 Ääneen nauramista tarkoittava lyhenne.

45 Shaking my head eli pudistelen päätäni.

mahdollista ensimmäistä kertaa ihmiskunnan historiassa kertoa versionsa myyttisten aikojen tapahtumista.

@s8nstanin rakentaman saatana-narratiivin kulmakivi on Twitter-biossaan oleva esitelyteksti: "Not evil just misunderstood" eli ei ilkeä vain väärinymmärretty, jonka @s8nstan peri alkuperäiseltä @s8nilta. Osallistuessaan erääseen kyselyyn Twitterissä @s8nstan tulee valottaneeksi Twitterissä läsnäolonsa syitä:

Silly question. It's my only way to communicate to you humans that I was slandered and i'm actually a pretty cool guy.

(Satan@s8nstan 21.8.2020)

@s8ntanin saatana-narratiivissa sosiaalisesta mediasta on tullut ainutlaatuinen väylä tavoittaa ihmiskunta ja oikaista väärinkäsityksiä, joita heillä voi olla Saatanaasta. Tätä väärinymmärryksen oikaisemisen ja toisenlaisen saatana-narratiivin kertomisen päämäärää kutsun @s8nstanin missioksi Twitterissä.

Huolimatta siitä, että @s8nstan esittää Twitter-biossaan jonkinlaisen selityksen saatana-narratiivinsa rakentamiseen, on @s8nstanin todellinen missio kuitenkin viihteen ja huumorin tekeminen eli asioiden hauskan puolen löytäminen. Tämä tarkoittaa muun muassa jatkuvasti uusien ja yllättävien näkökulmien ottamista perinteisiin oletuksiin ja erilaisten asioiden yhdistelyä oivaltavalla tavalla. Huumorin tekemisen lähtökohdan lisääminen Twitterissä tuotetun narratiivin pirstaleisuuteen tekee @s8nstanin rakentamasta saatana-narratiivista entistäkin pirstaleisemmän. Oikeastaan parodiatiili ei rakenna yhtä yhtenäistä saatana-narratiivivia. Ennemmin se käyttää huumorin tekemisessä hyödykseen saatana-hahmon jo valmiiksi historian kuluessa syntyneitä ristiriitaisia rooleja. Tämän lisäksi @s8nstan käyttää myös nykypäivästä nousevia näkökulmia.

@s8nstan rakentaa saatana-narratiivejaan selvästi kristinuskon kontekstissa. @s8nstan nojaa kristinuskon narratiiveihin, mutta myös kyseenalaistaa niitä tuomalla esiin väärinymmärretyn Saatanan näkökulman. Saatana-

narratiivien rakentamisessa käytetään hyväksi keskeisiä kristinuskon elementtejä kuten Jumala isänä, Jeesus-kertomus sekä narratiivit taivaasta, helvetistä ja synnistä. Ne ovat myös keskeisiä yksittäisiä mikronarratiivien aiheita aineistossani.

Juutalais-kristillisen perinteen kertomukset Saatanasta ulottuvat myyttisten narratiivien tasolle. Kristillisen perinteen narratiiveissa Saatanalle on muotoutunut monia tehtäviä, jotka tekevät hahmosta ihmisille aina ajankohtaisen. Tästä globaalisti yhteisesti jaetusta kulttuurisuskonnollisesta taustasta muodostuu erilaisista Saatanan rooleista koostuva hybridi metanarratiivi, johon @s8nstan pystyy nojautumaan mikronarratiivisessa kerronnassaan. Se antaa tarinoiden kerronnalle pysyvät ja aina ajankohtaiset puitteet. Hybridi metanarratiivi tarjoaa @s8nstanin sarjanarratiiville myyttisen alun ja lopun sekä antaa selityksen, miksi maailma on sellainen kuin se nyt on. Hybridi metanarratiivi yhdistettynä nykyajan ilmiöihin tarjoaa mittavan varaston ideoita mikronarratiivien rakentamiseen. @s8nstan ei ole tarinankerronnan kanssa riippuvainen päivittäisistä yhteiskunnallisista tapahtumista, toisin kuin esimerkiksi Coronavirus@CoronaVid19 -parodiatiili, sillä @s8nstanin hybridi metanarratiivi on aina ajankohtainen.⁴⁶

Hybridi metanarratiivi kannattelee ja sitoo @s8nstanin hajanaisia mikronarratiiveja toisiinsa. Twitter-aineistolle tyypillisen pirstaleisuuden, jatkuvaa yllätyksellisyyttä vaativan huumorin tekemisen ja Saatanan hahmon tarjoamien monien mahdollisten roolien vuoksi @s8nstanin twiiteistä muodostuvat teemalliset narratiivit ovat hyvin löyhiä ja osittain monet mikronarratiivit lomittuvat useidenkin teemojen kanssa. Olen nostanut tarkasteltavaksi neljä isompaa narratiivikonaisuutta, joiden puitteissa nousee esiin @s8nstanin mikronarratiivien kautta rakentamia keskeisimpiä teemoja ja näkökulmia Saatanaan. Ne ilmentävät samalla myös sitä, miltä Twitterin pirstaleinen narratiiv-

46 Roig & Martorell 2021.

visuus näyttää. Nämä narratiivikokonaisuudet ovat kosminen perhekriisi, Saatana ihmisten ohjaajana, pahana poikana ja antisankarina.

Kosminen perhekriisi

Yksi keskeisimmistä @s8nstanin käyttämistä narratiiveista on tarina kosmisesta perhekriisistä. Perhekriisin narratiivi ottaa kantaa myyttisen tason narratiiveihin ja rakentaa @s8nstanin oman tulkinnan myyttisistä tapahtumista ennen Saatanan ja ihmiskunnan lankeamista. Se myös tukee parodiatilin keskeistä missiota oikaista Saatanan liittyviä väärinkäsityksiä. Myyttisen tason narratiiveista ihmiskunnalta on jäänyt ymmärtämättä toinen puoli, sillä ihmiset ovat aiemmin kuulleet vain Jumalan ja Jeesuksen näkökulmia, joissa Saatanaa on epäreilusti mustamaalattu. Digitaalinen maailma mahdollistaa ensimmäistä kertaa ihmiskunnan historiassa Saatanalle mahdollisuuden vuorovaikuttaa ihmiskunnan kanssa ja kertoa ilman välikäsiä Saatanan oman version myyttisistä tapahtumista ja oikaista yksipuolisen kuvauksen niistä.

Jumalasta ja Jeesuksesta kertovat mikronarratiivit ovat yksi keskeisimmistä sisällöistä aineistoni twiiteissä. Näitä uskonnollisia hahmoja ei kuvata yleensä kovin mairittelevassa valossa, mutta narratiivi kosmisesta perhekriisistä antaa oikeutuksen tai vähintäänkin ymmärryksen Saatanan näkökulmalle ja hänen suhtautumiselleen Jumalaa ja Jeesusta kohtaan. @s8nstan puhuu Jumalasta omana isänään, joka on kohdellut Saatanaa lapsena huonosti, epäoikeudenmukaisesti ja jopa traumatisoiden häntä. Jumalaa kuvataan äkkipikaisena, mielivaltaisena ja tekopyhänä myös ihmiskuntaa kohtaan:

God: *gives people free will*

Also God: if you use it you're going to Hell.

(Satan@s8nstan 15.7.2020)

@s8nin rakentama jumala-narratiivi muistuttaa paljon *Lucifer*-TV-sarjan jumala-narratiivia, jossa Jumalan kerrotaan olleen huono isä Luciferille. Kristinuskon myyttinen kertomus psykologisoidaan. Jumala on kuvattu mielivaltaisena ja tyrannimaisena aiemminkin muun muassa

kaunokirjallisuudessa, kuten Lordi Byronin runoteoksessa *Heaven and Earth* ja kanadalaisen Timothy Findleyn romaanissa *Suuri tulva* vuodelta 1984.⁴⁷ Psykologisoitumisen narratiivissa Vanhan testamentin tarjoamalle äkkipikaiselle ja kostonhaluiselle jumalakuvulle annetaan selitys psykologisesta näkökulmasta: Jumalalla on mittavia ja käsittelemättömiä mielen ja tunne-elämän ongelmia, jotka saavat hänet käyttäytymään huonosti. Samalla hän traumatisoi lapsiaan, niin Saatanaa, ihmiskuntaa kuin erityisesti hyväuskoisia seuraajiaan. Narratiivi antaa myös mahdollisuuden pilkata Uuden testamentin lempeämpää jumalakuvaa, joka ikään kuin muuttuu Jumalan ja Jeesuksen pr-työksi, joka kaunistelee ja peittelee alla piilevää todellisuutta. Psykologisoiva narratiivi oikeuttaa kristinuskon kritiikin, jossa esimerkiksi mikronarratiivien tasolla pyritään tuomaan esiin Jeesuksen tekojen epäloogisuuksia:

If Jesus can walk on water, how does he take a bath?

(Satan@s8nstan 20.6.2020)

@s8nstan rakentaa Jeesuksesta kuvaa hieman hölmönä ja yksinkertaisena hahmona, joka on ilkeä Saatanaa kohtaan ja myös huijaa seuraajiaan. Kosmisen perhekriisin myötä Jeesuksesta tulee Jumalan suosikkilapsi, jolle on annettu kaikki mahdollisuudet samalla kun Saatanaa on kohdeltu kaltoin. Isän ja kahden pojan välinen draama sisältävä suhde on Kristen Nielsenin mukaan yksi Raamatun kirjallisuuden tarjoamista tulkintakehyksistä ymmärtää Jumalan, Jeesuksen ja Saatanan suhdetta.⁴⁸ Sitä ei kuitenkaan ole hyödynnetty paljoa perinteisissä kristinuskon Saatanalle annetuissa rooleissa.

@s8nstanin rakentamassa narratiivissa hänestä tulee perheen musta lammas, joka ei kuulu joukkoon. Lopulta kaikki kulminoituu siihen, että Saatanan heitetään pois kotoaan taivaasta ja komennetaan johtamaan helvettiä sekä huoleh-

47 Nicholson 1992.

48 Nielsen 1998, 41–45.

timaan ikuisuuden ajaksi ihmisten rankaisemisesta. Tämä tapahtuma tekee kosmisen perheen kanssakäymisestä hankalaa:

The fact that God kicked me out of Heaven just makes it really awkward at family reunions (Satan@s8nstan 25.3.2021)

@s8nstan esittää aineistossani monenlaisia syitä, miksi Jumala lopulta heitti Saatanan pois taivaasta. Yhteistä monille syyille on se, että kyse on ollut joko melko mitättömästä asiasta tai sitten Saatanana on pyrkinyt osoittamaan Jumalan tekopyhyyttä:

Isn't it ironic that God kicked me out of heaven because I called him evil for all the floods and plagues. (Satan@s8nstan 18.12.2020)

Parodiatilin rakentama kuva Saatanan suhteesta taivaasta karkottamiseen muistuttaa monella tapaa tavallisen ihmisen suhdetta lapsuuden tai nuoruuden traumaattisiin tapahtumiin, joiden kanssa yritetään tulla toimeen ja joiden kanssa on erilaisia vaiheita. Toisinaan trauma näyttää @s8nstanin mikronarratiiveissa syvältä ja kipeältä kun taas toisinaan @s8nstan kaipaa kotiin taivaaseen. Välillä @s8nstan on sinut asian kanssa eikä haluaisi asioiden olevan toisin:

God kicking me out of heaven was a blessing in disguise, I was miserable in heaven and now i'm ruling hell and loving life. (Satan@s8nstan 2.5.2020)

Tunne-elämän traumasta kärsiminen näkyy @s8nstanin rakentaman hahmossa selkeästi ja se esiintyy muissakin kuin Jumalaan, Jeesukseen tai taivaasta karkottamiseen liittyvissä teemoissa:

Billions of people in Hell yet I'm still so lonely (Satan@s8nstan 25.12.2020)

Kosmisen perhekriisin narratiivissa Jumala ei edusta hyvää @s8nstanille tai hänen pääsynsä

tähän hyvyyteen on estetty. Tämän vuoksi eläinkunta nousee mikronarratiiveissa hyvyttä ja lohdutusta edustavaksi tahoksi. @s8nstanin Saatanana vaikuttaa hyvin eläinrakkaalta. Taivaaseenkin hän livahtaa joskus vain päästäkseen silittämään koiria:

Who wants to sneak into Heaven and pet some dogs with me? (Satan@s8nstan 24.6.2020)

Samalla tavoin esimerkiksi Findleyn *Suuressa tulvassa* Jumala ei oikeastaan ole hyvyyden edustaja, vaan eläimet nousevat edustamaan hyvyttä. Ihmisten lankeamista kuvataankin heidän etääntyvänä suhteena eläinkuntaan.⁴⁹ @s8nstanin mikronarratiiveissa erityisesti koirat ovat eläimiä, jotka kuoleman jälkeen pääsevät taivaaseen. Tässä @s8nstan liittyy populaarikulttuurin yleiseen narratiiviin, joka näkyy esimerkiksi lastenelokuvassa *Kaikenenkarvainen Charlie* (1989).

Kosmisen perhekriisin puitteissa Saatanan rooli on olla kertomassa ihmisille tästä Jumalan mielentilasta ja hänen tekojensa todellisesta luonteesta. Toisinaan taustalla on myötätuntoa ja halu auttaa ihmisiä näkemään todellinen tilanne, mutta toisinaan ihmisten hyväuskoisuus Jumalan syöttämiä valheita kohtaan aiheuttaa ärtymystä:

God's fanbase sucks. (Satan@s8nstan 16.3.2020)

Epäoikeudenmukaisuudesta kärsivän ja satutetun Saatanan hahmo on myös tyylikeino, jolla on mahdollista tuoda lukijaa lähemmäksi ja herättää empatian tunteita perinteisesti pahuutta edustavaa hahmoa kohtaan.⁵⁰ Myös kaksi muuta pahuutta edustavaa parodiatiliä, theDarkLord@Lord_Voldemort7 ja Coronavirus@CoronaVid19, lievensivät empatialla hahmojensa pahuutta.⁵¹

49 Nicholson 1992.

50 Caracciolo 2014.

51 Highfield 2016; Roig & Martorell 2021.

Saatanan ihmisten ohjaajana

@s8nstan rakentaa mikronarratiiviansa ker-
tomuksia, joissa Saatanalla on erilaisia rooleja
ihmisten ohjaajana. Myyttisenä hahmona hänellä
on pääsy katsomaan maailmaa laajemmasta
perspektiivistä kuin ihmiskunnalla ja Twitterissä
toimiessaan @s8nstanilla on mahdollista tarjota
tietoa ja antaa neuvoja ihmisille tästä kosmisesta
näkökulmasta käsin. @s8nstanin mikronarratii-
veissa Saatanan toimii toisinaan myötätuntoisena
ihmisten neuvonantajana, mutta toisinaan hän
on ihmiskunnan syyttäjä, joka osoittaa ihmisille
heidän toimintansa ongelmia.

Ihmisten ohjaajana toimimisen rooli kum-
puu monista Saatanalle annetuista tehtävistä.
Ensinnäkin se liittyy keskeisesti Saatanan tun-
nettuun tehtävään helvetin johtajana ja siten
kosmisen oikeudenmukaisuuden toteuttajana
rangaistessaan väärintekijöitä tuonpuoleisessa.
Toiseksi Vanhassa testamentissa Saatanan tehtä-
viin kuuluu ihmiskunnan syyttäminen Jumalan
puolesta. Kolmanneksi @s8nstanin rakentamasta
narratiivista nousee esiin Uuden testamentin
tulkinta Saatanasta maailman ja ihmiskunnan
hallitsijana ennen Jeesuksen toista tuleamista.

Myötätuntoisena neuvonantajana toimimi-
nen jatkaa Tohtori Faustin tarinan aloittamaa
perintöä, jonka mukaan Saatanan on myötätuntoi-
nen ihmisiä kohtaan. Saatanan pyrkii estelemään
Faustia tekemästä sopimusta kanssaan ja yrittää
saada Faustin ymmärtämään, että sopimus
vääjäämättä johtaa Faustin tuhoutumiseen.⁵²
@s8nstan pyrkii puolestaan jakamaan mikro-
narratiiveissaan seuraajilleen elämänohjeita ja
mietelauseita, jotka usein ovat surkuhupaisia,
mutta toisinaan astetta vakavampia:

Suicide is never the answer, your pets will miss
you.

(Satan@s8nstan 11.6.2020)

Toisinaan @s8nstan osoittaa myös Jumalan
kaltaisesti rakkauttaan ihmisille:

If you're ever feeling unloved and down just
remember that Satan loves you no matter what
(Satan@s8nstan 20.4.2021)

Hän myös lähettää demoneitaan ja hirviöitään
suojeluskelien tavoin auttamaan ihmisiä:

If you're up right now because something is
bothering you and need someone to talk to, my
demons are always under your bed listening.

(Satan@s8nstan 3.7.2020)

@s8nstan nojaa ohjaajana toimimiseen liitty-
vässä mikronarratiiveissaan myötätuntoista
neuvojaa enemmän syyttäjän rooliin, mihin
usein sekoittuu ajatus pahuuden sijoittumisesta
maallisen ihmiskunnan toimintaan. Näissä
mikronarratiiveissa Jumala ja Saatanan asettuvat
ennemminkin samalle puolelle ihmisiä vas-
taan, kun ihmiset edustavat todellista pahuutta
toimillaan:

God and I may have our differences but there's
one thing we can agree on. Humanity was a
mistake.

(Satan@s8nstan 3.1.2021)

Ihmiskunnan pahuutta saatetaan epämairitte-
levästi verrata Saatanan ja koko helvetin edusta-
maan pahuuteen:

I thought I was evil until I watched humanity for
a day

(Satan@s8nstan 19.3.2021)

Tämänkin narratiivin puitteissa eläinkunta
nostetaan edustamaan hyvyyttä ihmiskunnan
toimintaan verrattuna. Ihmiskunnan alhai-
simpia toimia ovatkin toistensa tappamisen ja
raiskaamisen ohella eläinten kaltoinkohtelu:

There isn't a bad enough place in Hell to send
people who abuse animals.

(Satan@s8nstan 29.12.2020)

Ihmisten toimintaa arvioidessaan @s8nstan
pohtii usein toiminnan helvettikelpoisuutta,

52 Russell 2016, 178–180.

sillä ihmiskunnan keskuudessa esiintyy monia asioita, joita Saatanakaan ei haluaisi helvettiin. Toisaalta Saatanakin saattaa ihmisten kohdalla estää pääsyn helvettiin jonkin mitättömän asian vuoksi – kuten Jumalankin kuvataan heittäneen Saatanan pois taivaasta jonkin pikkuasian tähden:

Good morning fuckers. People who put milk before cereal are now banned from hell
(Satan@s8nstan 31.3.2020)

Ihmiskunnan ohjaajana toimimisen narratiivi korostaa @s8nstanin rakentaman hahmon suhdetta eettisyyteen. Muun muassa tässä yhteydessä hän hyödyntää saatana-hahmon rikasta perinnettä ja luo huumoria näistä perinteisistä rooleista kumpuavasta ristiriidasta:

I torture all the bad people. Shouldn't that make me the good guy? smh
(Satan@s8nstan 4.3.2020)

Eettisyyden korostaminen ihmiskunnan ohjaajana toimimisen yhteydessä tukee @s8nstanin missiota, jossa pyritään puhdistamaan Saatanan mainetta Twitterin avulla. Saatanan eettiset pohdinnat myös tuottavat narratiivia, joka lieventää mielikuvaa saatana-hahmon pahuudesta.

Saatana pahana poikana

@s8nstanin missiona on nostaa esiin uudenlaisia näkökulmia saatana-hahmosta. Tämä ei kuitenkaan sulje pois stereotyyppisten saatana-narratiivien käyttämistä. Aineistoni mikronarratiiveista löytyy paljon viittauksia narratiiveihin, joissa @s8nstan esiintyy pahana poikana ja joissa käsitellään muun muassa saatananpalvontaa, seksiä ja juhlimista.

Vaikka @s8nstanin missiona on puhdistaa Saatanan mainetta, hän myös hyödyntää saatana-hahmon roolia palvottavana olentona ja ottaa saatananpalvonnan yhdeksi narratiiviksi, joihin mikronarratiivejaan liittyy. Tämä asettaa hänet mikronarratiiveissa auktoriteetin rooliin seuraajiinsa nähden. Tavallisesti näissä mikronarratiiveissa käsitellään Saatanan rituaalista

kutsumista paikalle (summon) tai Saatanalle uhraamisen humoristisia seurauksia helvetille:

Please stop sacrificing animals to me, Hell is starting to look like a zoo.
(Satan@s8nstan 25.1.2021)

Saatananpalvonnalla pyritään selittämään myös naisille tyypillistä käyttäytymistä, kuten sitä, miten he viettävät yhdessä aikaa vessassa (Satan@s8nstan 2.12.2020). Mikronarratiiveissa esiintyy toisinaan myös hyvin mustaa huumoria:

Cute first date idea:
- sacrificing them to Satan
(Satan@s8nstan 15.7.2020)

Saatananpalvonta-narratiivi tuo mukanaan paljon elementtejä, jotka asettuvat vastakkain @s8nstanin mission kanssa ja kyseenalaistavat narratiiveja Saatanan eettisyydestä. Toisaalta tämä on hyvä osoitus mikroblogin alustan ja huumorin ehdoilla muodostuneen aineiston ristiriitaisuudesta ja saatana-narratiivin pirstoutuneisuudesta.

Saatanan rooli palvottavana olentona tuo aineistoon mukaan asetelmia, joissa kristinusko harjoitettavana uskontona muodostaa kilpailijan @s8nstanille, joka myös pyrkii keräämään itselleen uskollisia seuraajia. Kuitenkin tässä ollaan edelleen vahvasti kristinuskon kontekstissa, sillä muut uskonnot eivät näytä muodostavan tässä mielessä uhkaa @s8nstanille. Kilpailuasetelma kristinuskon kanssa näkyy muun muassa mikronarratiiveina, joissa @s8nstan on huolissaan siitä, että hänen seuraajansa käyvät kirkossa sunnuntaisin. Toisaalta saatananpalvonta-narratiivin myötä @s8nstan kutsuu seuraajiaan hellittelymielessä demoneiksi, joiden hän toivoo tekevän paljon syntiä:

Morning demons. Remember, no church today and remember to sin
(Satan@s8nstan 2.5.2021)

Toinen pahan pojan teemaan liittyvä narratiivi, johon @s8nstan mikronarratiivejaan liittyy, on

modernille ajalle tyypillisempi ja esimerkiksi rock-kulttuuriin monesti liitetty siveää elämää vastaan kapinointi sekä juhlimisen ja seksuaalisten nautintojen ihannoiti. Siveyssääntöjä kyseenalaistavien narratiivien yhteydessä Saatana näyttäytyy ihmisten hauskanpidon ymmärtäjänä ja Jumalan asettamien tiukkojen sääntöjen halveksijana. Tämä tulee esiin muun muassa mikronarratiiveissa, joissa taivas esitetään tylsänä ja niuhottavana paikkana kun taas helvetti mitä parhaimpana juhlapaikkana:

Come to hell, Heaven sucks because you have to dress in all white and everyone knows you look your best in all black.

(Satan@s8nstan 10.12.2020)

@s8nstan käsittelee mikronarratiiveissaan paljon myös seksiin liittyviä teemoja, jotka perinteisesti ovat kuuluneet saatana-hahmon viettelijän rooliin. Osana tätä narratiivia @s8nstan tuo esille esimerkiksi viittauksia siihen, kuinka seksuaalisesti viehättävimmät naiset ovat mitä luultavimmin itse Saatana ilmestyneenä ihmiselle (Satan@s8nstan 8.9.2020). Seksuaalinen vapaamielisyys näkyy myös myönteisenä suhtautumisena BDSM-seksiin ja homoseksuaalisuuteen. Tällä haetaan toisinaan vastakkainasettelua Jumalan kanssa, kun Saatana esitetään liberaalina ja Jumala puolestaan ahdasmielisenä:

If being gay is a sin then Hell is going to look fabulous.

(Satan@s8nstan 16.5.2021)

Viettely näkyy mikronarratiiveissa myös seuraajille flirttailuna ja näiden kuumiksi kehumisena. @s8nstan joutuu myös ottamaan kantaa seuraajiensa eettisiin rajoihin ja selventämään, että tarkoitti eräällä flirttailu-twiitillään ainoastaan täysi-ikäisiä seuraajiaan (Satan@s8nstan 6.9.2020).

@s8nstan käyttää houkutteluissaan myös argumentteja, jotka vetoavat järkiperusteisiin ja esimerkiksi vertaa helvetin hyviä ominaisuuksia taivaasta puuttuviin asioihin. Monesti helvetin

hyvät puolet vertautuvat myös maanpäällisen elämän huonoihin puoliin:

Come to the dark side, we have no electricity bills.

(Satan@s8nstan 3.9.2020)

Ylläpitääkseen vaikutelmaa jonkinlaisesta pahuuden edustamisesta @s8nstan käyttää tyylikeinonaan myös hyvin alatyylisiä puhetapaa. Hän kiroilee paljon ja nimittelee seuraajiaan. Parodiatileille tyypillisemmän pelkän etäännyttämisen sijaan @s8nstan tuo vuoroin lukijaa empaattisten keinojen kautta lähemmäs, mutta toisaalta mustan huumorin ja alatyylisen puhettavan myötä vie etämmälle. Samalla tavalla toimi myös pahuutta edustava Coronavirus@CoronaVid19.⁵³

Saatana antisankarina

@s8nstanin saatana-narratiivien seasta löytyy monia narratiiveja, jotka luovat vaikutelman hyvin epäankarimaisesta hahmosta. Tämä hahmo on yksinäinen, haavoittuva sekä masentunut ja pakenee vaikeuksiaan nautintojen ja juhlimisen pariin. Tämä vaikutelma tukee hyvin @s8nstanin nettimaailmalle tyypilliseen epäonnistujakulttuuriin osallistumista. Siinä elämässä menestymisen hehkuttamisen sijaan nostetaan esiin epäonnistumisia, joista rakentuu huumoria esimerkiksi meemien muodossa.⁵⁴ Myös @s8nstan antaa itsestään hyvin epätäydellisen kuvan sekä tuo epäonnistumisiaan ja paheitaan esiin:

Depressed horny and lonely

(Satan@s8nstan 10.11.2020)

@s8nstan ei myöskään esitä itseään järjestelmällisenä uhkana ihmiskunnalle, vaan tunnus-taa toisinaan olevansa liian laiska siihen:

53 Roig & Martorell 2021.

54 Zappavigna 2012 153–154.

I was actually suppose to rise centuries ago, I've just been too lazy to actually do it.
(Satan@s8nstan 21.8.2020)

Ajatuksella on myös yhtymäkohtia Saatanan rooliin Jumalaa vastustavana kapinoitsijana, joka synnyttämästään uhasta huolimatta on viime kädessä voimaton. Puhtaana monoteistisessä kontekstissa Saatanalla ei ole koskaan ollut todellista valtaa Jumalan ollessa viime kädessä aina vahvempi toimija. Twitterin nykyaikaisemmassa tulkinnassa Saatanan saamattomuutta selitetään hyvin inhimillisistä lähtökohdista käsin ja korostetaan muun muassa Saatanan omaa mukavuudenhalua.

Epäsankarimaisuuden lisäksi @s8nstanin hahmo on yhteiskunnallisesti melko sovinnainen eikä oikeastaan osoita todellista kapinahenkeä tai kriittisyyttä muita kuin uskonnollisia teemoja kohtaan. @s8nstan on melko epäpoliittinen eikä esimerkiksi ota juuri kantaa politiikkaan tai ota kontaktia politikkoihin toisin kuin edeltäjänsä @s8n. Ainoastaan Yhdysvaltojen vuoden 2020 presidentinvaalit kirjoittavat muuttaman kommentin parodiatililtä. Jonkinlaisia yhteiskunnallisia epäkohtia tai ihmiselämän stressin lisääjiä, kuten sähkölaskuja, opintolainaa sekä opiskelu- ja työdeadlineja, tuodaan esiin @s8nstanin come to hell -vitseissä, joissa arkielämän vastoinkäymisiä käytetään perusteena sille, miksi jonkun kannattaisi tulla helvettiin. Arkisten stressitekijöiden tai epäkohtien muuttamiseen maanpäällisessä elämässä ei kuitenkaan kannusteta. @s8nstan myös tukee monia länsimaisten yhteiskuntien hegemonisia narratiiveja ja esimerkiksi puolustaa sukupuolivähemmistöjä, kannattaa rokottamista eikä kyseenalaista pandemiatoimenpiteitä, vaikka tekeekin huumoria näistä aiheista. Toisaalta aineiston syntymisaikaan vuosina 2020 ja 2021 Twitter ei olisi alustana edes mahdollistanut monien tällaisten hallitsevassa asemassa olevien ja yleisesti hyväksytyjen narratiivien kyseenalaistamista, vaan piti tuolloin alustansa tiukasti puhtaana esimerkiksi vihapuheesta.

Twitterin linja on ollut edellisinä vuosina hyvin tiukka. Jopa niin tiukka, että humoristisen

materiaalin tuottaminen on koettu toisinaan vaikeaksi. Myös @s8nstan kommentoi asiaa keskustellessaan aiheesta toisten parodiatilien kanssa:

@SantaDecides Having, Twitter follow you is like a supervised playdate. It's all fun and games until big momma twitter didn't like that last tweet you posted.
(Satan@s8nstan 6.4.2021)

Vielä keväällä 2022 parodiatileillä virisi keskustelua huumoria tekevien tilien vaikeuksista toimia Twitterissä.⁵⁵ Syksyn 2022 ja Elon Muskin omistajuuden myötä tilanne on muuttunut toisenlaiseksi. Aika näyttää, millaiseksi alustaksi Twitter mahdollisesti tulevaisuudessa muotoutuu parodiatilien ja niiden esittämän huumorin kannalta. Vaikka digitaalinen aika ja sen tuomat mahdollisuudet tarjoavatkin @s8nstanin mukaan hänelle mahdollisuuden vuorovaikuttaa suoraan ihmisille ja puhdistaa mainettaan, on kuitenkin itse Saatanankin Twitter-käyttäjänä mukauduttava alustan sääntöihin ja linjauksiin.

LOPUKSI

Parodiatili @s8nstan hyödyntää saatana-narratiivinsa rakentamisessa monia kristinuskon Saatanalle antamia jo valmiiksi ristiriitaisia rooleja ja narratiiveja. Kosmisen perhenarratiivin avulla @s8nstan rakentaa psykologisoitumisen ajan tulkintaa erityisesti Vanhan testamentin kertomasta jumalakuvasta. Samalla lukijoiden myötätuntoa herätellään kertomuksella väärinymmärretystä Saatana-hahmosta. Ihmiskunnan ohjaajana toimimisen narratiiveissa käytetään rooleja, jotka palautuvat uuden ajan muotoilemaan ajatukseen myötätuntoisesta Saatanasta sekä toisaalta näkemykseen, jossa Saatana on syyttäjä ja helvetin johtaja. Nämä myös tuovat esiin ajatuksen Saatanan eettisesti harkituista tehtävistä ja rooleista. Tämän lisäksi @s8nstanin narratiivisessa kerronnassa on tilaa stereotyyppisemmille pahan pojan rooleille, ku-

ten palvonnan kohteena olemiselle, viettelylle ja siveellisen elämän halveksimiselle. @s8nstanilla on myötätuntoa herättävien keinojen rinnalla käytössä myös etäännyttäviä tarinankerronnan keinoja. Moderni tulkinta tunne-elämän traumaista kärsivästä Saatanasta antaa hahmolle liittymäpintaa ottamalla osaa digimaaailman epäonnistuja-kulttuuriin. Huumorin ja Twitter-alustan pirstaloituneessa hengessä @s8nstan ei ota mitään näistä rooleista liian vakavasti, vaan ennemminkin mahdollisuuksina muodostaa uusia nauruja herättäviä hetkiä seuraajilleen.

Tarkasteluni tuo esiin, että Twitterin erilaisilla parodiatileillä voi olla hyvin erilaisia sarjanarratiivia kannattelevia taustanarratiiveja. Taustanarratiivi voi olla syvästi ajankohtainen ja erittäin riippuvainen yhteiskunnallisista muutoksista, kuten esimerkiksi aikaisemmassa tutkimuksessa tarkastellun Coronavirus@CoronaVid19 -tilin kohdalla oli.⁵⁶ Myyttisiä ja klassisia aiheita esiin nostavan hahmon mukana tuleva taustanarratiivi ei välttämättä tuo samanlaisia paineita mukautua yhteiskunnalliseen tilanteeseen. Vuosituhansien aikana kehittyneet uskonnolliset narratiivit erilaisista hahmoista voivat tarjota paljon valmista materiaalia jo valmiiksi olemassa olevine ristiriitaisine rooleineen, joita on mahdollista hyödyntää ja yhdistää yllättävästi nykyajan ilmiöiden kanssa. Analyysini vahvistaa-kin aikaisemmassa tutkimuksessa esiin nousutta tulkintaa siitä, että Twitter-ympäristössä pahuutta jollakin tavoin edustavat parodiatilit

pyrkivät pehmentämään narratiiveissaan hahmojensa pahuutta ja herättämään empaattisilla keinoilla seuraajiansa myötätuntoa ja siten myös lähentymään seuraajiaan.⁵⁷

@s8nstanin kohdalla Twitterin pirstaloitunut sarjanarratiivisuus ja jatkuva yllättämisen tarve huumorin tuottamiseksi antoivat saatana-hahmon polveilevalle historialle oikeutta tekevän moniroolisen kuvan. Koska Twitter tarinankerronta-alustana ei vaadi täysin eheän narratiivin rakentamista, keskeneräinen ja erilaisten rooliensa kanssa iloisesti ristiriidassa oleva hahmo toimii ja saa aina uusia tuoreita puolia tästä moninaisuudestaan. Twitterin tarinankerronta ei vaadi tiivistämään ja yksinkertaistamaan tarinaa eheäksi kokonaisuudeksi ja siten se Saatanan kohdalla tekee oikeutta hahmon historiallisesti monimutkaiselle perinnölle.

TM Riina-Julia Solman on uskontotieteen väitöskirjatutkija Helsingin yliopistossa. Hänen väitöskirjatutkimuksensa saa Emil Aaltosen Säätiön nuoren tutkijan apurahaa ja siinä tarkastellaan Saatanan ja saatanan-palvontaa liittyviä narratiiveja sosiaalisessa mediassa.

- riina-julia.solman@helsinki.fi

56 Roig & Martorell 2021.

57 Highfield 2016; Roig & Martorell 2021.

LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO

Lähteet

- Alfonso III, Fernando (2017). Donald Trump Made Twitter Satan Great Again. *Observer*. 15.2.2017. <https://observer.com/2017/02/donald-trump-made-twitter-satan-great-again/>.
- Amos, Andrew (2020). S8n Banned on Twitter Days after Becoming Rogue's First "Pro Tweeter". *Dexerto* 31.1.2020. <https://www.dexerto.com/entertainment/s8n-twitter-banned-rogue-first-pro-tweeter-1321235/> (luettu 18.1.2023).
- Human@HumanSapein (2022) "What Had Happened to the Parody Twitter Account Community; This Place is Turning too Cold." *Human@HumanSapeinin mikroblogi Twitterissä*. twitter.com/HumanSapein/status/1524482921402605568 (luettu 15.5.2022).
- Oremus, Will (2019). How Satan Was Disappeared from Twitter the Deamplification of a Popular Parody Account Shows the Platform's Inconsistent — and often Unexplained — Rules. 3.5.2019. <https://onezero.medium.com/how-satan-was-disappeared-from-twitter-349a2a2bce32> (luettu 12.1.2022).
- Ousley, Parkes (2020). Rogue Sign First "Pro Tweeter," @s8n. (29.1.2020). <https://www.invenglobal.com/>. <https://www.invenglobal.com/articles/10278/rogue-sign-first-pro-tweeter-s8n>. (luettu 12.1.2023).
- Pramod, Naga (2020). @s8n Banned from Twitter, Days after Joining Rogue. (31.1.2020). Reclaimthenet. <https://reclaimthenet.org/s8n-banned-from-twitter-days-after-joining-rogue/> (luettu 18.1.2023).
- Satan Has a Twitter Account and His Tweets Are Savage as "Hell" (2017). *The Indian Express*. 23.12.2017. <https://indianexpress.com/article/trending/trending-globally/satan-has-a-twitter-account-and-his-tweets-are-savage-as-hell/>.
- Andersen, Tore Rye & Sara Tanderup Linkis (2019). As We Speak: Concurrent Narration and Participation in the Serial Narratives "I_Bombadil" and Skam. *Narrative* 27:1, 83–106. DOI: 10.1353/nar.2019.0005.
- Butler, George F (2006). The Fall of Tydeus and the Failure of Satan: Statius' "Thebaid," Dante's "Commedia," and Milton's "Paradise Lost". *Comparative Literature Studies* 43:1/2, 134–152.
- Bruns, Axel (2019). After the "APocalypse": Social Media Platforms and Their Fight against Critical Scholarly Research. *Information, Communication & Society* 22:11, 1544–1566. DOI: 10.1080/1369118X.2019.1637447.
- Campbell, Joseph (1970). Mythological Themes in Creative Literature and Art. *Myths, Dreams, and Religion*. Toim. Joseph Campbell. New York: E.P. Dutton, 138–175.
- Caracciolo, Marco (2014). Beyond Other Minds: Fictional Characters, Mental Simulation, and "Unnatural" Experiences. *Journal of Narrative Theory* 44:1, 29–53. DOI: 10.1353/jnt.2014.0005.
- Cohn, Norman (2013). The Myth of Satan and His Human Servants. *Witchcraft Confessions and Accusations*. Toim. Mary Douglas. Hoboken: Routledge, 3–16.
- Denisova, Anastasia (2017). Parody Microbloggers as Chroniclers and Commentators on Russian Political Reality. *Demokratizatsiya* 25:1, 23–41.
- Doty, William G. (2000). *Mythography: The Study of Myths and Rituals*. Tuscaloosa: University of Alabama Press.
- Farrar, Thomas J. & Guy J. Williams (2016). Talk of the Devil: Unpacking the Language of New Testament Satanology. *Journal for the Study of the New Testament* 39:1, 72–96. DOI: 10.1177/0142064X16660914.
- Faxneld, Per (2017). *Satanic Feminism: Lucifer as the Liberator of Woman in Nineteenth-Century Culture*. New York, NY: Oxford University Press.
- Highfield, Tim (2016). News via Voldemort: Parody Accounts in Topical Discussions on Twitter. *New Media & Society* 18:9, 2028–2045. DOI: 10.1177/1461444815576703.

Kirjallisuus

- Andersen, Tore Rye (2017). Staggered Transmissions: Twitter and the Return of Serialized Literature. *Convergence* 23:1, 34–48. DOI: 10.1177/1354856516675256.

- Holmberg, Kim, Johan Juha Mauri Bastubacka & Mike Thelwall (2016). "@God Please Open Your Fridge!" A Content Analysis of Twitter Messages to @God: Hopes, Humor, Spirituality, and Profanities. *Journal of Religion, Media and Digital Culture* 5:2, 339–355.
- Huhtamäki, Jukka & Anu A. Harju (2022). Learn to Rehydrate Twitter Data Using Python: A #helloworld Case Study. *Sage Research Methods: Datasets*. SAGE Research Methods: Doing Research Online. London: SAGE. DOI: 10.4135/9781529607895.
- Kelly, Henry Ansgar (2006). *Satan: A Biography*. Cambridge: Cambridge University Press.
- King, Charles W. (2010). What If It's Just Good Business? Hell, Business Models, and the Dilution of Justice in Mike Carey's *Lucifer*. *Hell and Its Afterlife: Historical and Contemporary Perspectives*. Toim. Isabel Moreira & Margaret Toscano. Farnham, Surrey: Ashgate, 191–202.
- Kovacs, Judith L. (1995). "Now Shall the Ruler of This World Be Driven Out": Jesus' Death as Cosmic Battle in John 12:20–36. *Journal of Biblical Literature* 114:2, 227–247. DOI: 10.2307/3266937.
- Laato, Antti (2013). *The Devil in the Old Testament. Evil and the Devil*. Toim. Ida Frölich & Erkki Koskeniemi. London: T&T Clark, 1–22.
- Liotard, Jean-François (1979). *La condition Postmoderne: Rapport sur le savoir*. Paris: Éditions de Minuit.
- Manovich, Lev (2001). *The Language of New Media*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Marshall Peter (2010). Catholic and Protestant Hells in Later Reformation England. *Hell and Its Afterlife: Historical and Contemporary Perspectives*. Toim. Isabel Moreira & Margaret Toscano. Farnham: Ashgate, 89–100.
- Murthy, Dhiraj (2018). *Twitter*. Newark: Polity Press.
- Nicholson, Mervyn (1992). God, Noah, Lord Byron and Timothy Findley. *Ariel* 23:2, 87–107.
- Nielsen, Kirsten (1998). *Satan, the Prodigal Son?: A Family Problem in the Bible*. Sheffield: Sheffield Academic Press.
- Roig, Antoni & Sandra Martorell (2021). A Fictional Character in a Real Pandemic: Humanization of the Covid-19 Virus as a Parody Account on Twitter. *Information, Communication & Society* 24:6, 886–902. DOI: 10.1080/1369118X.2021.1909094.
- Russell, Jeffrey Burton (2016). *The Prince of Darkness: Radical Evil and the Power of Good in History*. Cornell University Press. DOI: 10.7591/j.ctvrf89n8.
- Sadler, Neil (2018). Narrative and Interpretation on Twitter: Reading Tweets by Telling Stories. *New Media & Society* 20:9, 3266–3282. DOI: 10.1177/1461444817745018.
- Smith, Jonathan Z. (2004). *Relating Religion: Essays in the Study of Religion*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Taber, Lee & Steve Whittaker (2020). "On Finsta, I Can Say 'Hail Satan'": Being Authentic but Disagreeable on Instagram. *Proceedings of the 2020 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems*. CHI '20. New York, NY, USA: Association for Computing Machinery, 1–14. DOI: 10.1145/3313831.3376182.
- Verschoor-Kirss, Alex (2012). Even Satan Gets Likes on Facebook: The Dynamic Interplay of Religion and Technology in Online Social Networks. *Journal of Religion & Society* 14, 1–12.
- Wright, Allan (2017). *Better to Reign in Hell, Than Serve In Heaven: Satan's Metamorphosis From a Heavenly Council Member to the Ruler of Pandaemonium*. Wilmington: Vernon Art and Science Inc.
- Zappavigna, Michele (2011). Ambient Affiliation: A Linguistic Perspective on Twitter. *New Media & Society* 13:5, 788–806. DOI: 10.1177/1461444810385097.
- Zappavigna, Michele (2012). *Discourse of Twitter and Social Media: How We Use Language to Create Affiliation on the Web*. London: Continuum.